

langt færre, end de for Tiden ere. Naar en uindskrænket Sammenlægningsfrihed en Gang var indført, vilde det nemlig være høist vanskeligt, igen at tage den tilbage. Kommissionen er, i Henhold til det foranførte, skønt af noget forskellige Grunde, enig med Indenrigsministeriet i, at det vilde være hensigtsmæssigt, for Tiden at fastsætte visse Grænser for Jorderdommens Sammenlægning. Og skønner man derhos med Ministeriet ikke rettere, end at det turde være rigtigst at ordne disse Forhold ved en ny Lov, saaledes at det hidtil i mange Tilfælde gældende Bevillingsvæsen kunde undgaaes.

Ministeriet har for saa vidt som Resultater antydet, at det ved en sliq Lov kunde fastsættes,

a. hvis den nuværende Landlovgivning i øvrigt blev staaende uforandret ved Magt, enten at den Indenrigsministeriet nu tilkommende Ret til at bevilge Sammenlæggelser af Bønderjord burde limiteres ved en fast Grænse, saasom ved 16 eller 20 Tdr. Hartkorn, eller at Sammenlæggelser burde gives fri indtil denne Grænse, saa at Bevillingsvæsenet her ganske bortfalder;

b. hvis al Forstik mellem privilegeret og uprivilegeret Jord høves, og Fæstes Overgang til Selvejendom ved Lov befales, at ingen Landejendom maa forøges ved Tillæg af anden Jord, som ej for Tiden er lovlig forenet med samme, til over 20 Tdr. Hartkorn Ager og Eng foruden den Skovskov, som maatte findes ved den, under den Straf, der er bestemt i Forordningen af 6te Juni 1769 om ulovlig Nedlæggelse af Landbrug,

og at da hermed den Rentekammeret i sin Tid givne Bemyndigelse til at meddele Bevillinger til Bøndergaardes Sammenlæggelse, uden Hensyn til det derved udkommende Jordbrugs Størrelse, skal bortfalde.

Kommissionen er, som allerede ovenfor antydet, af den Mening, at det hidtil gældende Bevillingsvæsen med Hensyn til den her under Omhandling værende Del af Sagen for Fremtiden helst maa bortfalde, og det baade under den foran sub a og under den sub b ommielde Forudsætning. Derhos antager Kommissionen, at Maksimum for de Gjendomes Størrelse, der maatte tilvejebringes ved Sammenlægninger, vel under begge disse Forudsætninger for Fremtiden kunde fastsættes lige. Men der har derimod i Kommissionen været delte Meninger, om ikke et Maksimum af 20 Tdr. Hartkorn maatte være vel stort. Det er i denne Henseende navnlig bemærket, at der paa den Maade jævnlig vilde kunne, selv i de bedre Egne, sammendrages 3 af de nuværende Bøndergaarde, medens i en stor Del af Sylland et endnu langt større Antal Bøndergaarde saaledes vilde kunne sammenlægges, og at det paa den anden Side ej turde være hensigtsmæssigt at fastsætte et Maksimum for Sylland og et andet for den øvrige Del af Riget, hvilket vilde medføre flere Ulemper, ligesom Forholdene ogsaa i Sylland i den omhandlede Henseende ere, saa forskellige, at den samme Regel for denne hele Provinds allerede vilde have høist betydelige Uligheder til Følge.

I Betragtning af det saaledes anførte har Kommissionens Pluralitet, nemlig med undertegnede Bruun, Christensen, Dahl, Gleerup, Hækkerup og Sorgenfien, ej troet at burde tilraade, at Maksimum for Sammenlægningsretten, i alt Fald for Tiden, bestemmes højere, end til 12 Tdr. Hartkorn.

Kommissionens øvrige Medlemmer kunne derimod, skønt de vel ere enige i, at der i den omtalte Henseende rettest bestemmes en og samme Regel for hele Riget, ingenlunde finde det tilraadeligt, at Maksimum for Jorders Sammenlæggelse naar derhos Bevillingsvæsenet for Fremtiden bortfalder, fastsættes til 12 Tdr. Hartkorn saa meget mindre, som en hertil indskrænket Sammenlægningsret i mangfoldige Tilfælde ikke engang vilde tilstede Sammenlæggelsen af 2de Bøndergaarde til en Gjendom. Et saa lavt ansat Maksimum turde og være mindre overensstemmende med den i Begyndelsen af nærværende Betænkning udtalte Anskuelse om det ønskelige i, at der i de her omspurgte Forhold hersker den størst mulige Frihed, dog at samme i den nuværende Overgangsperiode kunde behøve en passende Begrænsning, hvilken Anskuelse i Forbindelse med de i Ministeriets Forslag udvillede Grunde skønnes overvejende at tale for at vælge et endog betydeligt større Maksimum. De sidstnævnte Medlemmer af Kommissionen finde desaarjag ingen Anledning til at foreslaa nogen Forandring i det af Ministeriet antydede Maksimum for Sammenlæggelser, saaledes at dette, navnlig under begge de ovenfor nævnte Forudsætninger fastsættes til 20 Tdr. Hartkorn.

I øvrigt har Kommissionen intet at bemærke ved de af Ministeriet foreslaaede